

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrta leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrta leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača stempel za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Prijatelje in naročnike

moramo ob prestopu v drugo polletje zopet toplo prositi, da ne samo oni svojo naročnino ob pravem času, t. j. precej pošljejo, katerim je potekla, nego da mej svojimi znanci, svobodomiselnimi Slovenci sploh agitirajo, da se naš list, edini slovenski dnevnik, še bolj razširi in na čvrstejšo noogo postavi. Ako si vsak prijatelj našega prizadevanja nameni, le še samo enega naročnika pridobiti in ako se le vsacemu družumu to posreči, — koliko bi nam bilo pomagano! —

Mi smemo brez žaljenja terjatev skromnosti reči, da se naš dnevnik sme vsacemu listu v naši domovini brez strahu vzporediti, da ima originalnih dopisov in doprineskov dan na dan, kakor še noben drug slovenski list. A dobro čutimo, kako še vse boljše bi znali mi list urediti, ko bi mogli imeti še več vnanjih in vsaj še enega stalnega, v literaturi in novinarstvu izvrstnega sodelavca, in ko bi mogli dopisnike honorirati, kar nam zdaj materijalno stanje zabranjuje.

Ako se število naših naročnikov pomnoži — kar je mogoče, ako posamezni prijatelji naše svobodomiselnosti stranke hočejo vsak v svojem krogu kaj storiti — moremo list še bolj utrditi in zboljšati, bode torej pridobila stvar, ne mi.

Treba je tembolj, da naših načel prijatelji delajo za našega lista razširjenje, ker naše duhovenstvo po deželi proti nobenemu časopisu tako perfidno in na vse kiplje ne ruje kakor proti našemu narodnemu dnevniku, kar se nam vedno od vseh krajev poroča.

Pri tej priliki ponavljamo srčno zahvalo vsem gospodom, ki so do zdaj naš list od raznih krajev Slovenije tako pridno in požrtvovalno z dopisi in malimi novicami postrezali. V imenu naše narodne stvari jih prosimo, naj ostanejo tudi dalje zvesti prijatelji in duševni podporniki „Slovenskega Naroda“.

V Ljubljani 26. junija.

V čeških časnikih nabajamo večkrat in tudi sedaj opomine, naj se Čehi drže svojih državno-pravnih pravic, ker bodo potem manj plačevati imeli za potrebe drugih manjših in manj premožnih dežel cesarstva. V tem izrečeno načelo je za nas popolnem krivo, ker smo vsi Avstrijci v eni in isti državi, torej so povsod gruntai in obrtni davki po enaki primeri za vse skupne potrebe odmeriti, drugače bi kmet od svojih slabših zemljišč v malih in manjrodovitnih deželah moral dosti več davkov plačevati, kakor v rodovitnejših deželah od tamošnjih najboljših zemljišč. Ta čudna prikazen celo v severni Ameriki nij obveljala, ker so davki tam v vseh zjedinjenih deželah enakomerno razdeljeni. Tudi mi na jugu varujemo na državnih mejah in na edinem avstrijskem

morji skupne koristi, torej se dotični stroški morajo vsem deželam enega cesarstva skupno nalagati, ker tudi naši rojaki kot vojaki ne branijo samo svoje dežele, ampak vse celega cesarstva. Češko načelo bi raztrgalo skupne vezi in bi oslabilo male, manjrodovite dežele; razun tega je glede nas drugih Slovanov v Avstriji nerodoljubno in za Čeha same nevarno, ker so prvemu napadu pohlepni Prusov oni izpostavljeni. To načelo pa bi tudi oslabilo naše cesarstvo, ki je skupnost vseh dežel naše države, torej nij pričakovati, da bi se tako enostranska misel uresničila. Kdor se za samoupravo svoje dežele poteguje, ne sme vendar tega iz sebičnosti delati, ki bi mu še samemu na zadnje škodovala, gotovo pa vsem sodržavljanom.

Konfesionalne postave.

(Dalje.)

§. 41. Premoženje cerkev in njihovih cerkvenih zavodov (ustanov in enacij) oskrbovati gre sploh cerkvenemu predstojniku pa zastopu tistih, kateri so, če premoženje ne zadostuje, zavezani, da pokrivajo stroške za cerkvene potrebščine, in stojijo le podporno za dolžnosti cerkve ali cerkvenih zavodov.

§. 42. Vsled tega v paragr. 41. omenjenega načela imajo premoženje farnih cerkev skupaj oskrbovati farni predstojnik, farna občina in cerkveni patron.

§. 43. To v paragrafi 41. in 42. postavljeno načelo bo natančneje izpeljala posebna postava.

§. 44. Premoženje škofijstev, kapitelov pa samostanov se bo tudi dalje oskrbovalo po dosedanjih statutih predpisih, brez škode pa državne pravice do nadzorovanja (§. 38).

§. 45. Mej mejami prej omenjenih odločeb ostane škofom in njihovim namestnikom na oskrbovanje cerkvenega v njihovih vladikovinah ležečega premoženja tisti upliv, kateri jim po cerkvenih predpisih tiče, vendar pa vedno z ozirom na to, da ti cerkveni predpisi ne nasprotujejo državnim postavam.

§. 46. Prebendno premoženje oskrbujejo duhovni, uživalci prebende, patronu gre pravica nadzorovanja, škofom in državi pa pravica višega nadzorstva po §. 38.

Postavni predpisi, po katerih imajo farne občine skrbeti za prebendna poslopja, ostanejo v veljavi.

§. 47. Čisto cerkvene ustanove oskrbujejo slej ko prej cerkvene oblasti. Dvombe o tem, ali je kaka ustanova čisto cerkvena ali ne, razsoduje v zadnji inštanci minister bogočastja.

§. 48. Da veljajo pisma o pravnih opravilih za cerkev ali za kak cerkveni zavod, treba je, da ga podpišejo cerkveni predstoj-

nik in vsaj dva ude v §. 41. omenjenega zastopa.

§. 49. Znamenite spremembe v bistvu cerkvenega, prebendnega in ustanovnega premoženja morajo se neutegetoma naznaniti državnemu oskrbništvu bogočastja.

§. 50. Kedar se ima cerkveno in prebendno premoženje, ali premoženje cerkvenih zavodov (ustanov in enacij) plodonosno rabiti in obračati, so, kar se tiče načina in pogojev za varnost, merodajni tisti predpisi, ki veljajo v prid osob, katere uživajo posebno postavno varstvo.

Pri vzajemni podpori mej cerkvami iste vladikovine pripustljivi so izjemni iz posebno važnih vzrokov, treba je pa, da se o tem porazumete državno oskrbništvu za bogočastje in škofijstvo.

§. 51. Premoženje katoliških cerkev, prebend in duhovskih zavodov oddajati ali obteževati sme se slej ko prej le po odločbah miniterjalnih ukazov 20. junija 1860. (drž. zak. št. 162) in 13. julija 1860. (drž. zak. št. 175), izvemši oni predpis, vsled katerega takošne opravila potrebujejo dovolitve papežev kurije.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. junija.

Novi vojni minister Koller je svoje uradovanje pričel z okrožnico, ki jo je poslal višjim oblastim svojega oddelka. Pravi v njem, da se bo v vojni upravi držal pota svojega prednika, terja dalje ostro službeno tajnost. — „Politik“ govori o odpusčenju Kubnovem in pravi, da je nadvojvoda Albrecht odpravil ga; ker ima Albrecht veliko moč pri cesarju pak je tudi protivnik prusakov, želi mu „P.“ v misiji, katero je začel z iztrebljevanjem prusaških elementov srečo in vztrajnost.

Med Čehi se nadaljujejo časopisne borbe. „Pokrok“ očita „Narodnim listom“, da so umrli politično, da so Mladočehi z narodom le komedijo igrali, ker so agitirali za poslanje v deželni zbor, zdaj pa izjavljajo, da ne pojdejo, ako ne gredo vsi Čehi. Mi bi dejali, da so Mladočehi s tem dali le dokaz, da niso za razcepljenje stranke nasproti Nemcem, kar je hvalno. Ako jih „Pokrok“ i zavoljo tega zopet napada, kaže, da v staročehih vlada tudi osobna mržnja proti „mladim.“ Parola je „uničiti“; a ne pojde za dolgo tako.

Kraljevo-graški konsistorij bode konfesionalne postave izpolnoval, ker je vse vikariate z okrožnico pozval, naj pri nastavljanju v službe nižje duhovenstvo na te postave pazi.

Iz Linca se piše „N. fr. Pr.“, da so pri ondotti namestniji že dobili od ministerstva izvrševalne naredbe konfesionalnim postavam, torej so jih prijeli tudi drugi deželni načelniki. — Katehet v Riedu, ki nij pustil, da bi c. kr. nadzornik pri njegovem

predavanji navzočen bil, je odstavljen. Ako škof ne bo dal družega, bo krščanski nauk učil na oni šoli posveten učitelj.

V **ogerskih** krogih je glasovanje za odstavljenje civilno-zakonske osnove vzbudilo veliko razdraženje v levici. „Hon“ pravi, da je to glasovanje sramota na lici desnice, katere si ne more zbrisati.

Vnanje države.

Bivši **srbski** minister Garašanin je bil 23. junija z veliko slovesnostjo pokopan. Pri pogrebu so bili navzočni vsi višji uradniki, zastopniki vnanjih držav in neštivilno ljudstva.

Med **francoskim** ljudstvom se kljub bonapartističnim in legitimističnim rovanjem vedno bolj krepča ideja republikanska. Več prefektov, kateri gotovo dobro poznajo ljudsko menenje se je obračalo do vlade s silnim zahtevanjem, naj bi se Kasimir Perierjev predlog, če prav malo spremenjen, sprejel z ozirom na predstoječe volitve. Prefekti v svojih poročilih trdijo, da bodo oni poslanci, kateri glasujejo za predlog levega centra, gotovo zopet izvoljeni; tedaj bi vlada, ako se odloči za ta predlog, pri volitvah lahko vse svoje kandidate spravila v narodno skupščino.

Španski radikali nameravajo baje iz vlade petleten konzulat napraviti in ga Serranu izročiti, ako pred novimi volitvami v kortese obljubi „ministerstvo sprave“ imenovati.

Iz **Rima** se poroča 25. jun. Velika množica ljudij je šla proti vatikanu in klicala: „živio kralj italijanski!“ Vojaki so množico ustavili, ter se je potem razšla. — Ta demonstracija proti papežu je gotovo le samo zavoljo tega, ker jezuitje ne nehalo svetu neresnične pravljice navezovati, da bi večina italijanskega ljudstva bila za posvetno vlado papeževo.

Pruska oficijozna „Prov. Kor.“ govori o majneciškem katoliškem zboru ter pravi, da je potem neizogibljiv daljni boj. Država mora rabiti vsa postavna sredstva, da upor cerkveno-političnega radikalizma stalno zdrobi in mir zagotavlja. V Fuldi se je 24. junija začel drugi katoliški zbor, h kateremu je prišlo deset nemških škofov.

Severno-amerikanski kongres v Washingtonu je bil 23. junija odložen. Predsednik Grant je potrdil postavo o prometu papirnatega denarja.

Med **Perzijo** in Turško se je začel prepir, ki utegne resne posledice imeti. Perzijani so turške podanike napali, turške mejne straže prijeti, in perzijanska vlada nij hotela 2000 turških familij, ki so perzijansko mejo prestopile, nazaj poslati.

Dopisi.

Iz Litije 25. jun. [Izv. dop.] V „Novicah“ 3. jun. t. l. je bilo brati, da hoče ministerstvo veliki most čez Savo pri Litiji, deželi izročiti. Deželni odbor se tega brani, ter to breme na druge rame zvrča, ker je odpisal Litijskemu okrajnemu glavarstvu, da naj cestni odbor litijskega okraja ta most v svoje gospodarstvo prevzame. Cestni odbor se pa po pravici temu ustavlja, ker most veliko več stroškov nego dohodkov donaša.

Ta veliki most čez Savo v Litijo, in dalje cesto od Litije naprej čez Lipinsko bukovoje po Témenici čez šent Lorenc na Trebnje je zapovedal njega dni napraviti deželni namestnik grof Chorinski. — Most so naredili, ceste pa ne. Ravno zaradi tega ne bo most nikoli kaj dohodka donasal, ampak napravljaj bo le velike stroške vsako leto tako dolgo, dokler se ta cesta ne napravi.

Chorinski je vse to dobro prevedel, ker je sam prehodil Bogenšperg in Lipinsko

bukovoje. Za dobro je on spoznal, da se mora ta sila nevarna Bogenšperška cesta opustiti, in da se mora nova cesta čez Lipinski bukovoje napraviti. Le na ta način bi se Litijski most izplačal. Chorinski je s svojim bistrom umom precej spoznal, da bi bila taka cesta za dolensko stran nepopisne koristi.

Res je, da bi nova cesta čez Lipinsko bukovoje več novcev stala, nego popravljanje stare ceste čez Bogenšperg, ali treba je poleg tega pomisliti, kako bi ta cesta promet cele dolenske strani povzdignila. Le škoda je za vsak vinar, ki se v Bogenšpersko cesto potrosi, ker zavoljo tega ne bo Litijski most ne enega solda več dohodkov dobil.

Več Litijskih cestnih odbornikov.

Iz Postojne 23. junija. [Izv. dop.] Popotovaje v Trst, ustavil sem se v Postojni en dan. Zapazil pa sem na prvi mah, da je pravo nemškutarsko gnezdo. Napisli so vsi nemški in uže otroci na kolodvoru te z besedami: „Ger bossen“, nadlegovajo. V kričmi kjer sem se vstavil nij bilo tako dobro kakor drago. Poleg mene je bil nek Prus, ki se je čudil, da se tako trudijo vsi slabo nemščino govoriti, rekel je: Postojenci so gotovo judje, da so tako servilni in tako hlapčevski. Ko smo se po Postojni sprehajali, gledali smo tudi studenec Ribnik in veliko nesnago, kakoršna se ne nahaja v naj slabši gorski vasi. Voda, na mesto da bi imela prost odtok, stoji tam v mlaki do kolena globoki. Ali bi ne bilo bolje, da bi se postojnski župan F. Vičič, v katerem smo se malo motili, bolj za občino brigal, nego za nemškutarijo?

Kakor se mi je pravilo, je prejšnjega občinskega tajnika, ki je vendar znal po domače pisati odpravil in nastavljal za občinskega pisarja starega soldata, ki samo nemško piše, to se ve da tudi to slabo. — Obče se čuti tu pomanjkanje inteligencije sploh, posebno pa narodne inteligencije. Še tisti narodnjaki ki so izobraženi in značajni dovolj da bi imeli kaj storiti, rajši roke križem deno in nič ne store.

Iz Št. Lenarta v slov. goricah 23. jun. [Izv. dop.] Naši občanje nikakor nečajo razumeti, da bivajo v 19. veku. Povsodi, kjer biva sdaj peščica inteligentnih, za omiko ljudstva vnetih mož, si prizadevajo, socijalno življenje oživeti, ustanoviti kako društvo; ali pri nas žalibog tega nij mogoče. Prizadevali so si uradniki ustanoviti saj bralno društvo, kakoršno obstoji uže skoraj v vsaki večji vasi. A naši občanje se za tako društvo ne brigajo, kajti zdi se jim nepotrebno. Še prostora za denar nij dobiti. Mesto da bi čitali časnike, slovenske in nemške in si pridobivali duševne hrane, ne kaže jim družega kakor pri čaši vinske kapljice s časotratnim igranjem zabavati. Res je to pri nas edino zabavljanje, ako hočemo nekoliko glavo otresti. — Nij čuda da se potem ta in oni uda v taci krajih preveč vinske kapljice in postaja duševno od dneva do dneva bolj top. Napravil nam je naš župan sicer uže nekaj materialnih potrebnih zavodov, pričakujemo tudi od njega, da se potruži nam ustanoviti društvo, kjer se nam bo mogoče tudi duševno izobraževati.

Z Dunaja 24. junija. [Izv. dop.] Življenje držav se maje med ekstremi. Denes

konstitucionalizem jutri absolutizem. Denes liberalizem, še preveč, jutri reakcija. Denes državni zbor v Kromerizu, potem absolutizem potem zopet državni zbor, potem . . . to pa še le pride, ako bode tako naprej šlo. Ako se avstrijski narodi ne pomirijo med soboj, ako bodo Nemci svojo trmo nasproti Slovanom ohranili, strah je več kot opravičen, da vojniško-absolutistična stranka v monarhiji zmaga. Žalibog, da se je absolutizem v zadnjih letih dosti mogel naučiti, narodi pak se nijso nič naučili, vsaj kar se tiče svobode ne. — Tako se v mnogih krogih sodi po imenovanji Kollerjevem, kljubu temu da si oficijozni listi prizadevajo tolžiti in zagotavljati, da ostane vse pri starem. Pač bi se ne bilo nobene reakcije bati, ko bi Slovan in Nemec tukaj, Magjar in Slovan onkraj Litave skupaj in zajedno stala na braniku svobode.

Domače stvari.

— („Zgodovino kranjske dežele“) izda pri Bambergu v Ljubljani v nemškem jeziku c. kr. finančni svetovalec A. Dimitz. Knjiga bo izhajala v 6. zveskih in bo obsegala 30—40 tiskanih pol. Vsak zvezek bo veljal po naročilni ceni 1 gold. Knjigotržna cena bode pozneje 9 gld. znašala. Dimitz bode zgodovino naše kranjske dežele popisal do konca francoskega vladanja na Kranjskem. Da si ravno se bojimo, da bode g. Dimitz, bivši urednik „Laib. Ztg.“ in bivši korespondent „N. fr. Presse“, zgodovino naše slovenske dežele pristransko po nemškem duhu zasuknil, vendar ker nemamo nobene popolne zgodovinske knjige o naši ožji domovini, pozdravljamo tudi to delo. Ko izide, bomo, to se ve da, stoprv končno sedbo izrekli. Zdaj se naročimo na-njo.

— (Nova brzojavna postaja) v Bolcu na Goriškem se je 25. t. m. odpela.

— (Stoletnica.) V nedeljo 28. jun. je preteklo sto let, kar je bil v ljubljanskem predmestji Krakovem strašen požar. Veter je nesel ogenj čez široko Ljubljano in je v nekoliko urah zgorelo 139 hiš, jezuitovski kolegij (denašnja Virantova hiša), gimnazij in seminar, št. Jakobska in Florijanska cerkev; en mesec kasneje je pa na št. peterškem predmestji zgorelo 140 hiš. — Da se za odvrnitevenacih nesreč moli, bode napravil stolni fajmošter 29. t. m. cerkveno slovesnost v šenklaški cerkvi.

— (Šoštanjska posojilnica) se, kakor se nam iz Šoštanja 25. junija poroča, prihodnjo nedeljo odpre. Vsled oklica se je uže mnogo kmetskih posestnikov oglasilo, kateri hote ali posojila, ali denar vložiti. Kot zadružniki so pristopili tudi nekateri tržani iz Velenja za začetek misli ravnateljstvo izdati samo 100 zadružnih deležev po 50 gld.

— (Iz Vranskega) na slovenskem Štajerskem se nam piše 24. junija, da mislijo rodoljubi ustanoviti posojilnično in hranilnično zadrugo. Veseli nas, da se vedno bolj spoznava potreba in korist taci družtev. Vsak napredek na materialnem polji nas dela samostalneje in je krepka podpora narodnega razvoja.

— (Ljutomerska založnica) je pogorelcem v Stročjivesi darovala 100 gld.

— (V dimu zadušeni.) Iz Drožmirja pri Šoštanji na slovenskem Štajerskem se nam piše 24. junija: Tukajšnji

posestnik Jurij Orožen, po domače Budijan gre denes v jutro gledat v svoj živinski hlev, v katerem so mu stale tri lepe breje kobile, štiri krave in dve ovci. A kako se prestraši mož, ko odpre vrata in vidi ležati na tleh erkneno vso živino, nasproti pa se mu kadi dim iz hleva, kakor če po malem ogenj tli. Vidi, da je postelja, ki je v hlevu stala, pogorela in tudi uže stena goreti začela. Ker je hlev bil trdo zaprt, je živina od dima poginila. Kako se je ogenj zanesel, to se ne vé, ker to noč nikdo nij spal v hlevu. Škoda zu posestnika je velika in se ceni na 1500 gld. Hlev je sicer zavarovan proti ognju, a živina nij bila zavarovana. Kako treba je, da si naši posestniki ne samo poslopja dajo zavarovati, ampak tudi stvari, katere so v poslopji; hišno opravo, obleko, zlasti pa živino, krmo in žito.

— (Iz Slovenske Bistrice) na Slov. Štajerskem se nam piše 22. junija: V vinogradih lepo cvete, a vreme za cvetje nij prav ugodno. Imeli smo sicer nekaj toplih jasnih dnij, pa pregosto dež in nevihte. 10. junija je toča dosti škode napravila v Vojtini na Pohorji, odtod se je huda ura vlekla po Novi gori, Kovačlonski gori (Šmitsberg), kjer je nekatere vinograde do golega otokla, črez Prebukovje do Ritoznoja (Rittersberg). Tudi plohe so letos navadno hude. Temu je menda krivo izsekanje lesa po Pohorji in utegne če dalje huje biti. Voda silno naglo odteka od planin, tako da rečice ne morejo požirati pridruvoče vode. Nova cesta od mesta do kolodvora je o takih časih na več krajih pod vodo in so se voznikom uže nesreče pripetile. Žita dobro kažejo, le ječmen in pšenica je tu pa tam polegla. Sena je za tretjino menj od lani. Če ne bode posebne nesreče, imamo letos še precej dobre letine pričakovati.

— (Iz sredine Krasa) 22. jun. se nam piše: Ubogi kmet! — Nij pri nas dežja brez toče ali kake velike burje. Preteklo soboto popoldne ob 7. uri nam je prignala neka severna burja od Goriškega črno-sivkaste oblake, kateri so začeli pri Renčah in potem po dolnjem Krasu do Šemarjev pod Sežano debelo kakor orebi in jajca v začetkom suho potem pa z dežjem mešano točo sejati. Tolkla je po Krasu okolo jedno uro široko. Popolnem vse je potolčeno v občini Krajnavas, Pliskovica in veliki Dol. Več kot polovico je pobila toča v občini Komen, Gorijsko, Temnice itd. — V Pliskovici v cerkvi je toča vse šipe na severnem kraju pobila. V nedeljo o pólunoči je grmelo in bliskalo, kakor da bi bil sodnji dan. Na več krajih je strela udarila. — Po vseh cerkvah so z zvonjenjem, v nekih občinah celo streljali z blagoslovljenim smodnikom, točo odganjali — kaka neumnost! —

— (Iz Idrije) se nam piše: „Da boste vedeli na kak način se agitira od neke strani proti „Slovenskemu Narodu“, vam povem sledeče: Pred nekaj časa je bil kaplan J. iz Cerknega v Ljubljani. Ko je prišel domov pravil je, da mu je troglodit (alias Alešovec) pravil, ka je „Slov. Narod“ od vlade podkupljen, češ, da mu je c. kr. policijski svetnik Ahčina to povedal“. (Kaj narodna žaba reglja, za to se malo zmenimo, saj tega mizerabel-človeka vsak pozna, izvzemši k večjemu še kacega hribskega kaplana. Vse drugo je, če se na g. Ahčina sklicuje. Zato-rej pozivljemo g. c. kr. policijskega svetnika

Ahčina, naj javno reče, ali je res tako neumno laž izgovoril ali sploh količkaj enacega? Uredn.)

— (Jezikoslovje?) Pobožni duhovni očanec g. Jaran so tudi ta teden jezikoslovno napredovali. Iznali so zopet dve mastni psovki na liberalce: „prismoduhi“ („Dan.“ od 26. jun. str. 207) in „omikavti“ (ibid.) — No, porro tractatur!

Razne vesti.

* (Pomanjkanje duhovnov) v Avstriji je čedalje večje. Več kot 206 sistemiziranih mest je praznih. Pa bo še več praznih, če bodo odločilni duhovniki tako hudi in če bodo vero v politiko mešali, kakor dozdej in vsacega mislečega človeka od cerkve odbijali kakor zdaj. Veliko kandidatov od dobrih duhovenskih služeb odpravlja brez dvombe tudi celibat.

* (Ruski car) je podelil dalmatinskemu c. namestniku fml. Rodiču „veliki križ belega orlovega ordna z velicim trakom“; brigadir v Dobrovniku v Dalmaciji general Štefan vitez Tovanovič je dobil od carja zvezdo sv. Stanislavovega ordna in šef generalnega štaba v Dalmaciji Gustav pl. Thömmel je dobil komanderni križ sv. Stanislavovega reda.

* (Coprnica požgana v 19. stoletji.) Prigodilo se je to v Ameriki, in sicer v Mehiki. Senjor Castella, alkalda (sodnik) v Jakobi naznanja svojemu predsedniku, da je 4. aprila t. l. Jose Bonilla in njegovo ženo Diego, katera sta nekega moža Silvestre Zachariasa zacoprata, dal prijeti, obsoditi in pri živim telesu sežgati. Kot dokaz coprnije navede ta pametni sodnik, da je neki meščan Porras dal zacopraneu Zachariasu tri požirke posvečene vode, vsled česar je Zacharias izbljuval neke koščke stare volnate odeje in več čopov las. Ljudstvo je zelo razljuteno na hude coprnike, nadaljuje novi amerikanski Salomon in on (alkalda) uže zalezuje več osob, kateri se mu krive zde coprnije ter bode kmalu tudi proti tem postopal. Če se je stvar resnično pripetila, si drugoga ne moremo misliti, nego da sodnik nij zdrave pameti in trpi na fiksni ideji, vsled katere sodi v norišnico, a ne na sodniški stol. Mehikanska vlada pak je storila potrebne korake, da se take srednjeveke blaznosti več ne prigode.

Narodno-gospodarske stvari.

V slavo Kranjskega vina

piše graščak Moric vitez pl. Vestenek iz Mirne na Dolenjskem v večernem listu „Neue freie Presse“ od 24. junija pod naslovom „Oesterreichs Champagne“ sledeče: Južni del Kranjskega, od Ljubljane navzdol do Metlike in meje proti Karlovcu, torej takozvana nekdanja slovenska marka („wiadische mark“) ima od nekdanj obširno vinstveno kulturo — s to posebnostjo, da, ko ima nadvojvodina spodnjeavstrijska svoje vinograde v ravnini, Štajerska pak na goricah, porablja jo se na Kranjskem za vinstvo vse-skozi le višine solčnih alpskih gorskih odrastrkov, do katerih slava ne seže. Kranjsko ima črez 17.000 oralov vinogradov, in je le majhen povprečen račun, ako rečemo, da na l. 250.000 veder po 40 bokalov vina pridela. To vino tedaj, katero prodaja kmet dozdej po 3—6 gld. vedro, ko vedro najboljšega nižjeavstrijskega in ogerskega vina ceno od 20 do 30 goldinarjev obdržuje, bilo bi posebno primerno za udomačenje fabrikacije šampanjca v velikem merilu.

Zelenika, belina, kraljevina, črnina in muškater in druge plemenite sorte grozdje raste tukaj večjidel zmešano na škrlastem laporji, ki se rad drobi in če eno leto na zračnem površji leži, razpade in dobro zemljo nareja. Vino je lahko in vendar trpi, prijetno za piti in žejo dela, kri oživi, a ne

teži možgan, in v nekaterih vinogradih ima toliko kislega v sebi, da od nature musira kakor pripravljen šampanjec. Največ pridelka dozdej kmetie sami izpijo, ker ga ne znajo boljše porabiti, in največ slučajev prevzetnosti in razuzdanosti mej sicer nikakor ne bojevitim prebivalstvom je pripisati razgrevačiči moči tega vina.

Italijansko vino je tudi lahko, a ne trpi dolge; nemška vina trpe, a so teška in malo sladka; južno štajersko in ogersko vino sti sladki a preiskri za kri in možgane, kakor dalmatinsko; le malo znano kranjsko vino ima one štiri lastnosti, ki šampanjca zaznamovajo: kranjsko vino je lahko, sladko, rezko, in vztrajno.

Ako bi se v tej dozdej pozabljeni deželi našlo društvo skupaj, katero bi po deželi vino pokupilo, preskrbelo pripravljenje na šampanjski način in kletarstvo ter odpošiljanje na pravo mesto, nij dvombe, da bi bilo kranjsko vino ravnoroden konkurent francoskemu šampanjcu, da bi stalno blagostanje v dozdej zauemarmeno deželo ustanovilo in tudi gospodarske dobičke na čast skupne Avstrije pospeševati moglo.

Urmli v Ljubljani

od 23. do 25. junija.

Mica Herman, 72 let stara, v deželni bolnišnici za starostno slabostje. Neža Bolčar, kuharica, štev. 54. v Gradišči za sušico. Jože Pavode, zasebnik, 67 l. v dež. bol. za želodčnim rakom. Lena Bricej, hči hišnega posestnika, 7 l. v sv. Petersem predmestju na daviči. Ana Göz, sirota, 72 l. v bol. na trebušni vodenici. Liza Justin, 61 l. v sv. Petersem predmestju na splošnem oslabiljenju. Janez Mayr, konduktersk sin, 1 l. v kapucinskem predmestju na daviči. Neža Orehek, 39 l. v bolnišnici na sušici.

Tujci.

24. junija:

Evropa: Zag iz Trsta. Pri Slonu: Polak iz Gradea. — Bedo iz Trsta. — Klemenčič, profesor iz Peterburga. — Moser z Dunaja. — Pintar iz Celja. Pri Malič: Crusiz z Dunaja. — Kopner, Javranek iz Brna. — Neckerman, s soprogo iz Šoštanja. — Kopl, potnik z Dunaja. — Perlič iz Siska. Pri Zamorec: Brixy, lejtant, Jakobovič iz Zagreba. — Modic iz Oblaka.

Dunajska borza 26. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	60	
1860 drž. posojilo	109	30	
Akcije narodne banke	995	—	
Kreditne akcije	221	—	
London	111	50	
Napol.	8	92 1/2	
C. k. cekini	—	—	
Srebro	105	75	

V Sežani je

en bilijard

z vsemi pripravami precej, pa najdalje še v tem mesecu za prodati.

Natančneje se poizve pri Lizi Wohl-gemuth v Sežani. (159—3)

Izurjen solicitor,

ki je slovenskega in nemškega jezika zmožen, dobi takoj službo v pisarni

Dr. J. Ploj-a

(166—1)

v Ptuj.

Zahvala.

Pri pogrebu 21. t. m. je spremila velika množica ljudij nam nepozabljivega g. Antona Flis, nadučitelja v Laškem trgu, za kar se čestiti duhovščini in vsem p. n. deležnikom prisrčno zahvaljuje

(165)

Zalujoča družina.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalesscière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezní v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

Veliki Varadin, 28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalesscière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaji čudeže storilo, zaradi česar to zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalesscière me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšje priporočiti.

Florijan Köller,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Moric, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Došla naročila na gospoda

dr. J. G. Poppa,

c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, mesto, Bognergasse št. 2.

Vaše blagorodje! Prosim najuljudneje, da mi pošljete še dvanajst sklenic Vaše izvrstne anatherinove ustne vode. Znesek je priložen.

Spoštovanjem

baronovka v. Maltzahn, v. Almásy, v Vollrathsruhe, Mecklenburg-Schwerin.

Čestiti gospod kolega! Po srečnem poskusu z Vašo anatherinovo ustno vodo bi sedaj tudi še z Vašim mi tako tople priporočanim zobnim plombom poskusil. Prosim, pošljite mi prijazno vendar en etui z vsem pripadajočim in povodom, kako se rabi. Znesek hotite po poštne povzeti sprejeti.

Vašemu blagorodju se kot kolega celo udano priporoča

vojv. brunsviški telesni zdravnik, dvorni svetnik in prof.

dr. F. Hartig,

vitez itd. itd. v Eigenmarktu

Vaše blagorodje! Pridjano sledi 5 gold. Blagovolite zato mi poslati po prvi pošti dve sklenici Vaše izvrstne anatherinove ustne vode in zobnega plomba za samoplombiranje otilih zobov z navodom, kako se rabi.

Spoštovanjem

Aleksander baron Wassilko, v Berhomethu v Bukovini.

Zalogo:

(21—3)

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Plüberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergmann-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Razglas.

Z dovoljenjem c. kr. deželne sodnije v Ljubljani se bode k Jožef Gregorič-evi konkursni masi pripadajoče premakljivo blago, namreč: hišna in stanovanjska oprava, posteljna priprava, hišno in posteljno perilo, potem slike, zrcala, lustri, vozovi in različne magacinske utenzilije itd.

vtorek 30. junija t. l.

v navadnih uradnih urah od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v kapucinskem predmestju, celovška cesta v Gregorič-evi hiši št. 67 v prostovoljni, javni dražbi proti takojnemu gotovemu plačilu največ ponujajočemu prodajala. V Ljubljani, 16. junija 1874.

(153—3)

C. kr. notar in sodnijski komisar:

Dr. Jarnej Zupanec.

Razpis dražbe.

Za c. kr. višjo realko v Ljubljani

v novem hranilničnem poslopi se ima napraviti sledeče popisano hišno in šolsko orodje, namreč:

- 222 šolskih klopi z dvema sedežema, z ravnim hrbtom, z nagnjeno zgornjo klopico, sedež iz sparjenega smrekovega lesa, z oljnato barvo hrastovomargasto pobarvane in lakirane 2491
- Amfiteatralne klopi za 110 učencev, iz enacega lesa, kakor klopi pod štev. 1 1200
- 11 premičnih podvojnih šolskih tabel iz suhega smrekovega lesa, brez grč, table temno-črno barvane, stajala pa z oljnato barvo hrastovomargasto pobarvana in lakirana 176
- 4 šolske table za risanje z ogljem, 2 tabli iz suhega smrekovega lesa brez grč, temno-črno pobarvani, stajala hrastovomargasto pobarvana in lakirana, dve tabli pa iz belega slikarskega platna 36
- 11 podov iz suhega mehkega lesa 198
- 60 miz za risanje brez miznic in predalcev s premičnimi stajali za risarske naloge, iz sparjenega smrekovega lesa, z oljnato barvo hrastovomargasto pobarvane in lakirane, z železnimi precepi (šarniri), da držé predloge 1080
- 180 stolov s hrbtom, noge iz trdega lesa, hrastovomargaste barve 450
- 4 omare za spravljanje risarskih desk s tremi predali, drug vrh družega v vsakem po 8 pregraj za postavljanje desk, hrastovomargasto pobarvane in lakirane 240
- 2 omari s steklenimi vrati za modele s 4 policami, iz mehkega lesa, hrastovomargasto pobarvani in lakirani 120
- 2 omari za risarske predloge z lesenimi vrati in s petimi predali 100
- 2 omari za risarska dela in teke dijakov, z lesenimi vrati, s petimi prestavljalnimi policami na zarezanih laštah 72
- 430 okvirov (romov) iz mehkega lesa s šipami za risarska dela, barve poprej navedene 860

Skupna izklicna cena za vsako vrsto orodja gold. a. v.

2491

1200

176

36

198

1080

450

240

120

100

72

860

Zarad naprave popisane orodja sprejema podpisani deželni odbor ponudbe za dražbeno obravnavo.

Podvzetniki naj pošljejo svoje dotične na kolek za 50 kr. pisane ponudbe za pečatene in z zunanjim zaznamkom „ponudba zarad naprave orodja za šolske sobe za realko“ do 30. junija 1874 do 12. ure, ter naj v ponudbah svoje krstno ime in rodbinski primerek, stanovanisče in stan natanko navedejo, ter naj tudi ponudeni znesek za vsako vrsto orodja, ali pa odjenjane odstotke izklicne cene s številkami in z besedami zapišejo. Vsaki ponudbi se ima priložiti 10 % jemčevina in pristaviti izrečenje, da ponudnik predmet dela in pogoje izpeljave dobro pozna, ter da se tem pogojem podvrže.

V delo prevzeti predmeti se morajo najpozneje do 25. septembra 1874 popolnem rabljivi in za potrjilni ogled pripravi oddati in v one prostore postaviti, za katere so namenjeni. — Natančni pogoji za to delo in dotični proračuni, črteži in obrisi se morejo vsak dan v uradnih urah pri deželnem stavbenem uradu pregledati in vse še bolj na drobno izvesti.

(163—3)

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 20. junija 1874.

Ev. 150.000,

125.000, 120.000, 115.000, 110.000 tolarjev

je glavna dobika

novega kapitalnega srečkanja

od vojvodsko brunšviske vlade garantiranega, in se mora v malo mesecih 43.500 dobitok odločiti.

1. srečkanje je užo

23. in 24. julija 1874.

Cena je za

eno originalno srečko 6 gld. 60 kr. a. v.

pol originalne srečke 3 " 30 " "

četrt " 1 " 65 " "

Plani za ogled zastoj.

Če se znesek pošlje se vnanje naročbe promptno in direktno izvršujejo. Naj se obrne zaupno na našo firmo, kateri je iztrženje zgornjih srečk izročeno. Dobitno listo takoj po odločenju.

Brata Lilienfeld,

trgovina z državnimi papirji,

Hamburg.

(140—3)